

A Somogyi-könyvtár polcairól

A nadrágba varrt receptúra

Hetven éve, 1948 márciusában államosították a szegedi Pick szalámigyárat. A rajtaütésszerű akcióról beszámolt a Délmagyarország, amely részletes tudósításában arra is kitért, hogyan fogadta a hírt a tulajdonos, Pick Jenő. A gyár igazgatóját utóbb internálták, később raktárosként kapott munkát. Az államosítás után még húsz évig élt: ötven éve, 1968-ban halt meg.

„1948. március 26-án reggel László István üb.-elnök bement a pénztárhelyiségbe és lezárta a kasszát. Majd a munkások kíséretében felkereste irodájában Pick Jenőt. Bemutatta neki megbízólevelét, amelynek értelmében a Minisztertanács kinevezte őt a vállalat vezetőjének. Ezután átkísérte az immáron volt tulajdonost a lakására, ráfordította a kulcsot arra a vasajtóra, amely elválasztotta a gyár épületét a Pick-háztól. Pick Jenő többet nem tette be a lábát az üzembe, amely végre a dolgozók tulajdonába került” – olvashatjuk Mann Miklós és Sipos Péter A Szegedi Szalámigyár száz éve című könyvében (Szeged, 1970).

A hetven éve lezajlott eseményről a Délmagyarország (akkor már mint „A Magyar Kommunista Párt Délmagyarországi Napilapja”) 1948. április 4-én, címlapján adott hírt: „Köszönjük Rákosi elvtársnak... Beiktatták László Istvánt a Pick Szalámigyár és Réti Józsefet a Magyar Kender-, Len- és Jutaipar új munkásigazgatóit.” (...) „László István, a munkásság soraiból kiemelkedett igazgató fogadalmat tett, hogy tisztségét egész emberként tölti be. A munkások hosszasan, lelkesen ünnepelték.”

A lap április 16-án írt ismét a titokban előkészített, rajtaütésszerű akcióról.

Azt is közzétette, hogyan fogadta üzeme népi tulajdonba vételét Pick Jenő, a szalámigyár, Lippay Imre, a felső-tiszaparti fűrésztelep, valamint Winter Miklós, a kefegyár tulajdonosa. „Akik búslakodnak a gyárak államosítása miatt – Sírtak, idegsokkot kaptak és részvénnnyel manipuláltak a régi gyártulajdonosok az államosítás pillanatában.” A gyár átvételének drámai perceit így festi le a

névtelen cikkíró: "Pick Jenő sirt, zokogott, amikor hallotta az államosítást. Pedig maradt annyija, hogy akár tíz emberöltőn keresztül fényesen megélhet."

A szalámigyár-tulajdonos sorsa azonban másképp alakult. Nánási Tamás írja Dámajáték – Piaci védelemre várnak a hungarikumok (5.) című cikkében (Magyar Nemzet, 2004. június 19.):

„Pick Jenőt kétszeri bebörtönzés után 1953-ig Tokajra, majd Békés megyébe internálták. A felesége nyugatra ment, visszakapta az osztrák állampolgárságot. A kisebbik lány 1948-ban szintén elhagyta az országot, a nagyobbik pedig biokémikusként keresett itthon állást. Kapott is a János-kórházban azzal a feltétellel, ha édesapja raktárosi munkát vállal. Pick Jenő 1956-ban maradt egyedül, ekkor már idősebbik lánya is külföldre költözött.

1968-ban halt meg fáradtan és magányosan. Tanúk állítják, hogy utolsó éveiben sokszor mondogatta: a téliszalámi eredeti receptúráját a nadrágjába varrta, és magával viszi a sírba.”

Nyilas Péter

Az államosított Pick Szalámigyár árusító standja, Budapest, 1949
(Forrás: Magyar Nemzeti Múzeum, Történeti fényképtár)

<https://mnm.hu/hu/gyujtemenyek/historical-photographic-collection/magyar-esemeny-1956-ig>)